

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר טהרות | מסכת נדה דפים נ"ג-נ"ט
פרשת וישב | י"ז- כ"ג בכסלו (15-21 לדצמבר)

דף נ"ג: "בין השמשות"

"בין השמשות" הוא הזמן שמְשַׁקֵּיעַת החמה עד צאת הכוכבים. האם זמן זה הוא יום או לילה? להלכה נפסק כי זמן זה מוגדר כספק יום וספק לילה.

אם רוצים אנו להבין את המעמד המיוחד של "בין השמשות" אפשר ללמוד זאת מהלכות שבת. יש פעולות שחז"ל אסרו לעשות בשבת, למשל: אין להפריש תרומות ומעשרות, כי פעולה זו דומה למלאכה מפני שהיא "מתקנת" את הפרות, כי היא מכשירה אותם לאכילה. אבל בבין השמשות מותר לעשר "דמאי", שהם פרות שיש ספק אם הם עושרו.

דף נ"ד: הבדל בין טומאות

ישנם סוגים שונים של טומאה, עם הבדלים שונים ביניהם.

המשנה אומרת כי בשור של מת מטמא גם אם הוא לח וגם אם הוא יבש, אבל שרץ ונבלה אינם מטמאים אלא בעודם לחים, אך לאחר שהתיבשו כבר אינם מטמאים. ומניין שבשור המת מטמא בין לח ובין יבש? כי בפסוק בספר ויקרא העוסק בטומאת מת נאמר: "או איש אשר יגע... באדם אשר יטמא לו לכל טמאתו". מכאן דרשו חז"ל: כל סוג בשור של המת מטמא, בין לח ובין יבש.

דף נ"ה: דמעות שליש

במהלך הסוגיה מזכיר התלמוד את הפסוק בתהילים (פרק פ'): "האכלתם לחם דמעה ותשקמו בדמעות שליש" - דוד המלך מתנה את הצרות של עם ישראל.

מה פרושו של פסוק זה? רש"י מסביר: "האכלתם לחם דמעה" - הקב"ה האכילנו בדמעות בעת שעבדנו במצרים במאיתם ועשר שנות השעבוד; "ותשקמו בדמעות שליש" - והקב"ה השקה אותנו בדמעות בבבל. ומדוע הן מכונות "דמעות שליש"? כי אורכה של גלות בבל הוא שליש מגלות מצרים. גלות מצרים התארכה על פני מאיתים ועשר שנים, וגלות בבל התמשכה שבעים שנה.

הסבר נוסף: "שליש" הוא רמז לשלוש הדמעות שהוריד עשו בשעה שהתגרר לו שאחיו יעקב קיבל את הברכות מיצחק אבינו, ובגלל שבכה הוא זכה לחיות על חרבו.

דף נ"ו: טומאה וטהרה

בתקופה שבה שָׁמְרוּ על דיני טומאה וטהרה, בכל בית היו מאכלים שחובה לשמור עליהם בטהרה, כגון, תרומה גדולה ועוד. חז"ל הורו שאם נמצא שרץ ברחוב, כל טהרה שעברה באותו רחוב, יש לחשוש שמא היא נגעה בשרץ ונטמאה.

מן התלמוד

סדר טהרות.
מסכת נידה, דף נ"ו

"מפני שחזקת בני ישראל בודקין מבואותיהן בשעת כיבודיהם, ואם לא בדקו הפסידוהו למפרע"

נפקא - יוצא
אשתכח - נמצא

הסבר: בני ישראל נוהגים לבדוק את המבוא כאשר הם מטאטאים ומנקים אותו, ואפשר לסמוך על כך שאילו היה שם שרץ או דבר טמא היו מוצאים אותו.

על המפה | הר הצופים

הר הצופים הוא אחת משלוש פסגות של רכס הררי הנמצא ממזרח לירושלים, כשלידו הר הזיתים והר המשחית. גובהו הוא 826 מטרים מעל פני הים. הוא נקרא כך משום שאפשר לצפות ממנו ולראות את ירושלים ובית המקדש. על הר הצופים נמצאים האוניברסיטה העברית ובית חולים הדסה. במלחמת העצמאות הוא נותק מירושלים, ולאחריה הפך למובלעת בשטח הירדני, כשחלקו בשליטה ישראלית וחלקו בשליטה ירדנית. במלחמת ששת הימים שחררה ישראל את כל ההר והוא חובר לירושלים.

תיאטרון המעלות - אמפיתיאטרון רוטנברג, ברקע נראים מדבר יהודה, אל-זעיים ומעלה אדומים ובאופק ים המלח (Wikipedia, Milan.sk)

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

מצד שני:

מצד שני:
חלק מהילדים טענו שצריך לדון
לכף זכות ואולי יש לנהג הרכב
סיבה לכך: אולי הוא מסיע יולדת
או חולה או פצוע לבית חולים, אולי
זה רכב של שירותי הביטחון, ואולי
זה רופא שמממהר להציל חיים, ולכן
אין צורך להתקשר למשטרה. זה רק
יעכב את הצלת החיים ואת הדברים
החשובים שאולי אותו נהג עושה

חלק מהילדים טענו כי הרכב נוסע בצורה מסוכנת, יורד לשוליים ועוקף את כולם, ולכן חייבים להתקשר למשטרה ולדווח עליו.

ו...מה?
עצתם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ולהתפלגותם עליה אתם מוזמנים
לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון.
ניתן לשלוח למייל talmudisraeli.medison.co.il
תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

- א. שם משפחתו המקורי היה גורבן.
- ב. במלחמת ששת הימים היה ממקד חטיבת הצנחנים ששחררה את ירושלים.
- ג. הכריז "הר הבית בידנו!"
- ד. כיהן כרמטכ"ל וכשר בממשלת ישראל.

לוח שנה יידיש

"הר הבית בידינו"

חבורת הפיקוד ופלוגה א' של גדוד 71 להר הבית, ובשעה 10:00 הכריז מוטה גור בקשר "הר הבית בידינו!". הכרזה זו עוררה התרגשות רבה בכל עם ישראל, והפכה לאחד הסמלים הידועים של הניצחון במלחמת ששת הימים. כמה דקות לאחר מכן הגיע למקום הרב שלמה גורן, הרב הצבאי הראשי, ותקע בשופר.

הרב גורן בכותל המערבי
(לשכת העיתונות הממשלתית)

הר הבית הוא ההר עליו נבנה בית המקדש, המקום הקדוש ביותר בעולם. זהו המקום בו לפי המסורת היהודית נעשתה עקידת יצחק, ודוד המלך קנה אותו מארוונה היבוסי ובנה שם מזבח כדי לעצור את המגיפה מעל ישראל. המתחם הנוכחי של הר הבית נבנה על ידי הורדוס בתקופת בית שני, שהרחיב את אזור ההר כדי להגדיל את שטח בית המקדש, ובנה לשם כך את קירות התמך שהמפורסם שבהם הוא הכותל המערבי. כיום נמצאים על הר הבית כיפת הסלע, מסגד אל אקצה ומבנים אחרים שנבנו על ידי המוסלמים.

42

51
ביניים
זראשונים

סדר טהרות | מסכת נידה, דפים נ"ז - נ"ט

דף נ"ז: בית הפרס

בית הפרס הוא שדה שהיה בו קבר, והשדה נחרש. קוראים לו "בית הפרס" כי יתכן שהעצמות שהיו בקבר נשברו, נפרסו. קצת יכול להיות שהעצמות מפורזות על פני כל השדה, ולכן גזרו חז"ל שאסור לכהן להיכנס לשדה בית הפרס, שמא יטמא באחת העצמות.

ובכל זאת, יש פתרון לכהן לעבור בבית הפרס בלי להיטמא. הכהן מקרב את פיו אל הקרקע ונושף בחזקה על העפר, וכך הוא מרחיק עצמות קטנות, או חושף עפר מעצמות גדולות והוא עוקף אותן ואינו נטמא מהן.

דף נ"ח: רבי נחמיה

התנא רבי נחמיה חי בדור הרביעי של תקופת התנאים, והיה מתלמידי רבי עקיבא שנסמכו על ידי רבי יהודה בן בבא, בתקופה שבה השלטון הרומאי אסר לסמוך את חכמי ישראל.

כל "תוספתא" שלא מצוין מי אמר אותה, הרי היא מדברי רבי נחמיה. כך אמר רבי יוחנן: "סתם תוספתא - רבי נחמיה".

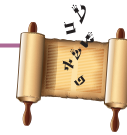
תוספתא היא אוסף של בריתות שהן דברי תנאים שלא נכללו במשנה על ידי רבי יהודה הנשיא.

דף נ"ט: רבי ינאי

האמורא רבי ינאי חי בארץ ישראל בדור הראשון של האמוראים, היה תלמידו של רבי יהודה הנשיא ואף שימש כדון בבית דינו. במסכת שבת (דף קי"ט) מביא התלמוד הנהגה של רבי ינאי, שבכל ערב שבת היה אומר לקראת השבת "בואי כלה, בואי כלה".

רבי ינאי התגורר בעכברא שליד צפת ויסד שם ישיבה גדולה שהמשיכה להתקיים עוד כמה דורות אחרי פטירתו.

רבי ינאי זכה להעמיד תלמידים רבים, בהם רבי יוחנן, רבי שמעון בן לקיש, רבי אושעיא ורבי שמלאי.

דבר תורה

יעקב אבינו שולח את יוסף לחפש את אחיו יוסף מתקשה למצוא אותם עד שבוגש אותו איש:

"וימצאהו איש, והנה תעה בשדה. וישאלהו האיש לאמר - מה תבקש? ויאמר את אחי אנכי מבקש".

מה משמעותו של מפגש זה ומהי חשיבותו רגע לפני ירידתו הארוכה של יוסף למצרים? הרבי מקוצק מסביר שלא מדובר כאן במפגש מקרי. אותו האיש לא היה שם במקרה אלא **הוא חיפש את יוסף**, ולכן התורה אומרת **"וימצאהו איש"** ולא שיוסף מצאו.

האיש הזה רצה להעביר ליוסף מסר חשוב, בכל מקום בו תהיה - לעולם אל תשכח - **"מה אתה מבקש"**.

כשאדם זוכר למה הוא שייך, מה שאיפותיו ותקוותיו האמיתיות - הוא יחזיק מעמד ויהיה מלא בכוח כנגד כל רוח פריצים שתבוא כנגדו.

מה המשפט?

המילה הראשונה בי היא מקום גבוה.
השנייה היא מקום שגרים בו.
השלישית קשורה לאיברים בגוף האדם.
ביחד אנחנו משפט היסטורי.

(מילואים: למלא)

שאלות השבוע

1. מהי "תוספתא"?
2. מהו "בית הפרס"?
3. כיצד מפרש רש"י את הפסוק בתהילים: "האכלתם לחם דמעה ותשקמו בדמעות שליש"?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עונן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.
*בפיקוח רואה חשבון

